

Postadres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

DCMR Milieudienst Rijnmond

Parallelweg 1
3112 NA Schiedam

Gemeente Dordrecht

Spuiboulevard 300
DORDRECHT
www.dordrecht.nl

Contactpersoon

Stan Vaessen
T 0654384721
E cm.vaessen@dordrecht.nl

Datum 24 juli 2024
Betreft Gemeentelijk advies Aanvraag Luchtemissie TFA van Chemours van 17 juni 2024
Uw kenmerk 2631144_6153358
Ons zaaknummer 2024-0077517

Geachte heer/mevrouw,

U heeft ons uitgenodigd om een advies te geven op de aanvraag van Chemours aan de provincie om Trifluorazijnzuur (TFA) te mogen lozen naar de buitenlucht. Het zaaknummer van Dordrecht is 2024-0077517, Papendrecht Z2024-00000207, en van Molenlanden 1219058. U ontvangt hierbij de reactie namens de gemeente Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden.

Aangevraagde lozing

De aanvraag van Chemours aan provincie/DCMR betreft het mogen lozen van Trifluorazijnzuur (TFA) naar de buitenlucht¹. Chemours stelt dat pas recent is gebleken dat deze ook naar de lucht wordt uitgestoten naast andere PFAS.

Chemours vraagt de volgende jaarvrachten aan:

Tabel 2.1 TFA emissies

Emissiepunt	Beschrijving	Jaarvrachten (kg/jaar)
TL100	Sequoia emissiepunt	6,0
TL32	HF Scrubber (FEP-fabriek)	13,5
Totaal		19,5

De totale TFA jaarvracht van 19,5 kg/jaar wordt aangevraagd.

Uit de aanvraag blijkt dat Chemours van mening is dat TFA een relatief onschadelijke stof is waarop alleen best beschikbare techniek (BBT) van toepassing zou zijn. Dat TFA op de lijst van Potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS) staat (CAS nr. 76-05-1) is kennelijk onvoldoende overwogen door Chemours. Het gegeven dat deze stof op de pZZS lijst staat, betekent dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de gezondheidsrisico's van TFA. Daarnaast worden er door Chemours meerdere PFAS uitgestoten wat invloed heeft op de som PFAS en de daarbij behorende advieswaarden van het RIVM. Dit is van belang omdat in dat geval strengere normen moeten worden opgelegd, die verder gaan dan BBT alleen. Chemours stelt dat TFA alleen vrijkomt bij de emissiepunten, niet uit andere bronnen. Deze stelling wordt niet onderbouwd. Er wordt in de aanvraag vermeld dat het om 2 emissie punten gaat, namelijk TL100 en TL32. Wel wordt vermeld door Chemours dat Sequoia emissiepunt uit meerdere emissiepunten bestaat.

¹ In het formele deel van de aanvraag is sprake van "Luchtemissie Tetrafluorazijnzuur (TFA)"

Achtergrond

Chemours stoot al decennia lang en nu nog steeds grote hoeveelheden giftige stoffen (>10.000 kg/jaar), waaronder PFAS, naar de lucht uit. Een van de oorzaken is dat de oude Thermal Converter (naverbrander van giftige gasvormige stoffen) een te lage capaciteit heeft, dan wel het ontbreken van een tweede Thermal Converter. De bouw van deze tweede Converter is al meer dan 15 jaar een nooit gehonoreerde wens van de gemeente Sliedrecht.

Zowel tegen de ambtshalve aanscherping van 2019 als tegen de revisievergunning van oktober 2022 heeft Chemours beroep ingesteld. Deze revisievergunning is dan ook (nog) niet in werking getreden, omdat hiertegen een schorsingsverzoek is ingediend. Hierdoor is de zwaar gedateerde vergunning van 2013 nog steeds van kracht.

TFA een giftige stof

Trifluorazijnzuur of TFA is het eenvoudigste stabiele gefluoreerde carbonzuur, met als bruto formule $C_2HF_3O_2$. De stof is heel goed oplosbaar in water. TFA behoort tot de groep van “forever chemicals” en is één van de vele PFAS. Deze stoffen zijn extreem persistent, zeer mobiel en breken niet af in het milieu.

Volgens het RIVM wordt TFA verondersteld dezelfde toxische werking te hebben als andere PFAS². Uit het advies van RIVM met betrekking tot TFA³ wordt verwezen naar onderstaande tekst;

“TFA is onder REACH geregistreerd met een import- of productievolume van 100-1000 ton per jaar (ECHA, 2021). Gefluoreerde organische stoffen worden voor tal van toepassingen gebruikt in industrie, landbouw, geneeskunde en het huishouden. Door de stabiliteit van de binding tussen koolstof- en fluoratomen wordt de CF₃-groep niet afgebroken in het milieu en blijft van veel fluor bevattende koolwaterstofverbindingen na afbraak TFA over als eindproduct. TFA komt in het milieu voor als zout (gedissocieerd zuur met natrium of een ander metaalion als tegen-ion). TFA is persistent in het milieu en accumuleert (als zout) in het watercompartiment.”

Hetzelfde rapport maakt melding van metingen van 2014 in Duitsland naar TFA in de buitenlucht van 10 tot 120 picogram/m³. In 1994 werd al aangetoond dat het regenwater in Tübingen TFA-concentraties van 0,025-0,12 µg/kg bevat.⁴ De voorliggende aanvraag van Chemours suggereert dat de TFA-emissie uit bovengenoemde twee lozingspunten voor Chemours als een verrassing zou komen. Dit is ongeloofwaardig. Het is waarschijnlijk dat Chemours hiervan in 2010 al op de hoogte was ten tijde van het indienen van de aanvraag voor de vergunning van 2013. Gezien het feit dat Chemours (mede-)wereldleider is met betrekking tot PFAS-productie met een grote research afdeling had het bedrijf dit moeten weten en signaleren.

TFA wordt door RIVM beschouwd als potentiële ZZS⁵. TFA valt daarbij in de groep PFAS. Van steeds meer stoffen van de PFAS groep is bekend dat deze een risico vormen voor de gezondheid⁶. Gezien de giftigheid van de stof en de ontdekking dat TFA overal in het milieu aanwezig is, wordt verwacht dat TFA ook in de rubriek ZZS gaat worden opgenomen. Chemours had in de aanvraag in ieder geval moeten melden dat TFA op dit moment een potentiële ZZS is en de aanvraag daarop moeten afstemmen.

TFA-besmetting blijkt wereldwijd voor te komen. TFA komt voor in voedingsmiddelen, drinkwater, bodem en de lucht. Via al deze blootstellingsroutes krijgen burgers TFA/PFAS binnen. Het is dus van groot belang om blootstelling cumulatief te toetsen. De aanvraag bevat geen enkele toetsing met de totale uitstoot van PFAS (Som PFAS) en schiet dan ook op dit punt ernstig tekort.

² <https://www.rivm.nl/documenten/bijlage-bij-rivm-brief-aan-ilt-indicatieve-drinkwaterrichtwaarde-trifluorazijnzuur-tfa>

³ Nota van RIVM RIVM-VSP Advies 14434A02 – Drinkwaterrichtwaarde voor trifluorazijnzuur

⁴ https://www.iksr.org/fileadmin/user_upload/DKDM/Dokumente/Fachberichte/NL/rp_NI_0258.pdf

⁵ <https://rvszoeksysteem.rivm.nl/stof/detail/3481>

⁶ <https://www.rivm.nl/pfas/risicos-pfas-voor-gezondheid-en-milieu>

Hoeveel PFAS loost Chemours nu eigenlijk naar de lucht?

Uit de landelijke emissieregistratie van het RIVM⁷ is de volgende tabel afkomstig:

Stof	Compartiment	Jaar	Emissie	Eenheid	Herkomst
1,2-Dichloorethaan	Lucht	2022	1	kg	MJV A
Ammoniak	Lucht	2022	403	kg	MJV A
Chloriden	Lucht	2022	236,2	kg	MJV A
Dichloormethaan	Lucht	2022	8201	kg	MJV A
Etheen	Lucht	2022	9	kg	MJV A
Fluoriden anorganisch (als HF)	Lucht	2022	210	kg	MJV A
Grof stof	Lucht	2022	399	kg	MJV A
HCFK's of H-Cl-F-KWS	Lucht	2022	18660	kg	MJV A
HFK's of H-F-KWS	Lucht	2022	18460	kg	MJV A
HFK-125 (Pentafluorethaan)	Lucht	2022	1946	kg	MJV A
HFK-134a (1,1,1,2-tetrafluorethaan)	Lucht	2022	2675	kg	MJV A
HFK-143a (1,1,1-Trifluorethaan)	Lucht	2022	160	kg	MJV A
HFK-152a (1,1-Difluorethaan)	Lucht	2022	5	kg	MJV A
HFK-23 (Trifluormethaan)	Lucht	2022	10400	kg	MJV A
HFK-32 (Difluor-Methaan)	Lucht	2022	2134	kg	MJV A
Halogeenverb.org.	Lucht	2022	56820	kg	MJV A
Koolstofdioxide	Lucht	2022	21060000	kg	MJV A
Koolstofmonoxide	Lucht	2022	390	kg	MJV A
NMVOS	Lucht	2022	78310	kg	MJV A
Overige HFK's	Lucht	2022	2811	kg	MJV A
Overige PFK's	Lucht	2022	1304	kg	MJV A
Perfluorkws. (PFK), Totaal	Lucht	2022	7828	kg	MJV A
Stikstofoxiden (als NO2)	Lucht	2022	10260	kg	MJV A
TSP (Totaal stof)	Lucht	2022	399	kg	MJV A
Tetrachlooretheen	Lucht	2022	5	kg	MJV A
Tolueen	Lucht	2022	26	kg	MJV A
Trichlooretheen	Lucht	2022	12	kg	MJV A
Trichloormethaan	Lucht	2022	118	kg	MJV A

Een kwantitatief overzicht van de ontwikkeling van de uitstoot naar de lucht van ZZS en potentiële ZZS mag derhalve niet ontbreken bij de aanvraag, vooral nu Chemours verzoekt om toestemming tot lozing van nog meer PFAS.

Het 5-jarige ZZS rapportage dient nog binnen te komen bij de DCMR. Het is aan te bevelen om eerst deze ZZS-rapportage van Chemours te vragen voor de aanvraag behandeld wordt. Dit om de reden dat de belasting en berekening van de SOM PFAS steeds belangrijker is geworden in het beoordelen van de risico's voor de gezondheid en de leefomgeving. Hierdoor is inzicht in de totale uitstoot van PFAS van belang. Het RIVM concludeert nl. uit onderzoek dat Nederlanders te veel PFAS binnen krijgen⁸.

In april 2023 publiceerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) het rapport "Industrie en omwonenden". De conclusie daarin is ook dat de gezondheid van omwonenden van de bedrijven Tata, Chemours en de asfaltcentrale Nijmegen onvoldoende wordt gewaarborgd. Daartoe moet het voorzorgsbeginsel, in elk geval voor PFAS, wettelijk verankerd worden en moet er meer aandacht komen voor gezondheidseffecten.

Behalve enkele Kamervragen en moties heeft dit tot heden (nog) niet geleid tot wetswijziging. Daarnaast vindt de OvV ook dat bevoegd gezagen en omgevingsdiensten, zoals DCMR, bij vergunningverlening, toezicht en handhaving meer aandacht moeten hebben voor de gezondheidsaspecten. Dit betekent dat burgers onvoldoende worden beschermd tegen giftige stoffen als PFAS in het algemeen en TFA in het bijzonder.

⁷ <https://www.emissieregistratie.nl/data/bedrijfsrapporten>

⁸ <https://www.rivm.nl/pfas/te-veel-blootstelling-aan-pfas-in-nederland>

Conclusies en advies:

1. Chemours heeft een onvoldoende onderbouwde aanvraag ingediend die ervan uitgaat dat TFA een relatief onschadelijke stof is die uit slechts twee emissiepunten vrijkomt, hetgeen niet wordt onderbouwd. TFA is wel degelijk een giftige stof en er dient zeker te worden gesteld dat er niet nog meer bronnen (hetzij punt hetzij diffuus) van TFA naar de lucht zijn.
2. Er wordt niet onderbouwd dat TFA al veel langer vrijkomt. Immers, er vinden regelmatig receptuurwijzigingen plaats. Bijvoorbeeld: in 2012/2013 is Chemours overgegaan van PFOA als dispergeermiddel naar onder andere GenX/FRD.
3. Er wordt niet vermeld dat het om een potentiële ZZS gaat die de bevolking ook binnenkrijgt via drinkwater, voedingsmiddelen, en via de lucht.
4. In de aanvraag mist een overzicht van de ontwikkeling van de uitstoot naar de lucht van ZZS en potentiële ZZS in de afgelopen jaren, zodat duidelijk wordt of er een al dan niet dalende trend is van de uitstoot van deze giftige stoffen naar de lucht.
5. Mogelijk gaat het om een geringe extra belasting van de bevolking als gevolg van de aangevraagde TFA-vracht in de regio rond het bedrijf, maar de immissietoetsing had niet mogen ontbreken. Aangetoond had moeten worden of de aangevraagde stoffen (cumulatief) een risico zijn of kunnen zijn voor mens en milieu en welke maatregelen genomen worden om TFA-uitstoot naar lucht te beperken.
6. De 4 gemeenten adviseren de DCMR om de aanvraag als onvolledig te beschouwen en Chemours een herstelperiode te geven voor het leveren van aanvullende informatie. Hierbij zijn de volgende informatie gegevens wenselijk:
 - a) Inzichtelijk wat de gezondheidseffecten zijn van TFA;
 - b) Een m.e.r. (milieu effecten rapportage) van TFA naar de buitenlucht, water en bodem (i.v.m. depositie);
 - c) Een totaal overzicht van PFAS, om de aanvraag ook cumulatief te kunnen toetsen (i.v.m. berekenen Som PFAS. advieswaarden RIVM in de leefomgeving).

Wanneer Chemours deze gegevens (a, b en c) niet kan leveren binnen de gestelde tijd, kan aangegeven worden aan Chemours dat de vergunning niet in behandeling wordt genomen op grond van art.4:5 AwB.

Deze brief is automatisch gegenereerd en daarom niet ondertekend.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht,
Paulien Tanja, Clustermanager Publieksaccommodaties

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Papendrecht,
Yolanda Emans, vervangend teamleider Grondzaken, Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed.

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Molenlanden,
Paul Platen, Adviseur Juridische Zaken

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sliedrecht,
Marcel Bouman teammanager, ruimtelijke ontwikkeling en beleid